

Kultur- och fritidsförvaltningen

Dnr KFN 2026/058

Till kultur- och fritidsnämnden

Orion ansökan om bidrag evenemanget

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till kultur- och fritidsnämnden är att besluta att avslå ansökan.

Beslutet grundas på att det råder osäkerhet kring finansieringen, då föreningen inte har ansökt om samtliga bidrag som anges i budgeten, vilket medför oklarhet kring huruvida budgeten är i balans eftersom beräknade intäkter därmed saknar täckning. Vidare bedöms arrangemanget, som även riktar sig till barn och unga, behöva uppfylla kravet på en alkohol- och drogfri miljö enligt riktlinjerna för föreningsbidrag.

Sammantaget bedöms ansökan inte uppfylla förutsättningarna för att beviljas ekonomiskt stöd.

Sammanfattning av ärendet

Föreningen Orion ansöker om 50 000 kr i utvecklingsbidrag för att genomföra lajvet Gripmark II – Döpt av eld, som ska hållas i Vaggeryds kommun den 24–28 juni 2026 med cirka 250 deltagare.

Syftet är att vidareutveckla lajv som kulturform samt göra aktiviteten mer tillgänglig och inkluderande, särskilt för barn, unga, nybörjare och barnfamiljer.

Projektet innehåller flera utvecklingsinsatser:

- Subventionerade deltagaravgifter för unga
- Skapande av barn- och ungdomsanpassade aktiviteter
- Utrustningspool (t.ex. tält) för utlåning
- Åtgärder för ökad tillgänglighet, trygghet och inkludering

Arrangemanget fungerar också som en testplattform för nya metoder inom interaktivt berättande, inklusive tekniska lösningar och kreativa spelmoment, med målet att nå unga som ofta inte deltar i traditionella fritidsaktiviteter, bidra till gemenskap och motverka utanförskap.

Föreningen har sitt säte i Borås, och genom lokal samverkan samt genom att arrangemanget genomförs i Berghems vänners lajvby bidrar evenemanget till att locka besökare, stärka kommunens attraktionskraft och främja kulturutveckling.

Budgeten uppgår till 430 000 kr, där de sökta bidragen främst ska finansiera utvecklingsinsatser för barn och unga.

Sammanfattningsvis syftar projektet till att skapa en trygg, inkluderande och kreativ mötesplats samt långsiktigt stärka både föreningens verksamhet och lajv som kulturform.

Ärende

1. Bakgrund

Föreningen Orion ansöker om 50 000 kr i utvecklingsbidrag för lajvet Gripmark II – Döpt av eld i Vaggeryds kommun i juni 2026, med cirka 250 deltagare.

Syftet är att göra lajv mer tillgängligt och inkluderande, särskilt för barn, unga och nybörjare, genom bland annat subventionerade avgifter, anpassade aktiviteter och utlåning av utrustning.

Projektet ska även utveckla nya metoder inom interaktivt berättande och bidra till gemenskap samt motverka utanförskap. Samtidigt väntas arrangemanget ge lokal nytta genom att locka besökare och stärka kommunens attraktionskraft.

Den totala budgeten är 430 000 kr, där bidraget främst går till satsningar på barn och unga.

Det har kommit in en fråga gällande begreppet alkohol- och drogfritt, avseende om detta omfattar både försäljning och medhavd alkohol samt hur drycker med låg alkoholhalt ska bedömas.

De vanligaste alkoholhalterna för lättöl brukar ligga mellan 2,1 % och 2,2 %. Som jämförelse brukar alkoholfri öl ligga på max 0,5 % och folköl mellan 2,26 % och 3,5 %.

Begreppet alkohol- och drogfritt innebär att alkohol inte ska förekomma inom ramen för arrangemanget. Detta omfattar såväl försäljning och servering som att deltagare medför och konsumerar alkohol inom evenemangsområdet.

Även drycker med alkoholhalt, såsom folköl (inklusive lättöl), omfattas av detta krav. Syftet är att säkerställa en trygg och inkluderande miljö, särskilt för barn och unga.

Det aktuella arrangemanget bedöms däremot inte ske på en plats med offentlig funktion eller motsvarande karaktär, utan i en annan miljö, i detta fall en föreningsägd och disponerad anläggning. Bedömningen av arrangemanget görs därför inom ramen för kommunens riktlinjer för föreningsbidrag.

2. Ekonomiska konsekvenser

För att uppnå en budget i balans bygger föreningens kalkyl på en kombination av deltagarintäkter och externa bidrag. I budgeten anges bland annat stöd från Leader Västra Småland, men föreningen har i nuläget inte ansökt om detta bidrag, vilket innebär en osäkerhet i finansieringen.

Förvaltningen har rekommenderat föreningen att även söka stöd via kommunledningskontoret

enligt riktlinjerna för evenemangsbidrag. Arrangemanget bedöms kunna rymmas inom denna stödform, då det är ett publikt evenemang som kan bidra till att stärka kommunens attraktionskraft och besöksnäring.

Ett regionalt evenemangsstöd förutsätter kommunal medfinansiering och att extern finansiering står i proportion till den totala budgeten. Stödet kan som huvudregel motsvara kommunens bidrag, med ett lägsta belopp om 30 000 kr.

Beslut om kommunalt stöd eller avsiktsförklaring krävs för att extern finansiering ska kunna beviljas.

3. Samråd

Förvaltningen har fört dialog med Region Jönköpings län, kommunledningskontoret, kommunens alkoholhandläggare och föreningen gällande stöd av arrangemanget.

4. Politiska mål och hållbarhetsperspektiv

Förslaget bedöms i huvudsak vara förenligt med Vaggeryds kommuns politiska mål, värdegrund och riktlinjer för föreningsbidrag, då arrangemanget bidrar till att skapa tillgängliga och attraktiva kultur- och fritidsaktiviteter, främjar delaktighet samt stärker civilsamhällets roll.

Verksamheten ligger även i linje med principerna om likabehandling, demokratiska värderingar och allas lika rättigheter samt med kommunens mål om social hållbarhet genom att rikta sig till en bred målgrupp, inklusive barn och unga.

Samtidigt ställs krav på att verksamhet för barn och unga bedrivs i en trygg, inkluderande samt alkohol- och drogfri miljö, i enlighet med barnkonventionen och funktionsrättskonventionen.

I ärendet har det framkommit en osäkerhet kring hur begreppet alkohol ska tolkas, särskilt avseende drycker med låg alkoholhalt, såsom lättöl. De vanligaste alkoholhalterna för lättöl ligger mellan cirka 2,1 och 2,2 %. Som jämförelse innehåller alkoholfri öl som mest 0,5 % alkohol, medan folköl vanligtvis har en alkoholhalt mellan 2,26 och 3,5 %. Enligt alkohollagen är lättöl inte tillståndspliktig vid försäljning, men innehåller fortfarande alkohol och omfattas därmed av kommunens riktlinjer.

Det aktuella arrangemanget bedöms vara öppet för allmänheten, även om deltagande kräver anmälan och avgift, eftersom tillträdet inte är begränsat till en på förhand definierad krets. Evenemanget kan inte jämföras med exempelvis Skillingarydsdagen, där alkohol kan förekomma under tillståndspliktiga och reglerade former. Inte heller kan arrangemanget jämföras med större evenemang såsom SM, EM- eller VM-arrangemang, där alkoholservering kan förekomma under särskilda tillstånd och inom andra regelverk.

I detta fall prövas arrangemanget inom ramen för föreningsbidrag och en verksamhet som även riktar sig till barn och unga, vilket innebär att alkoholförtäring inte är förenlig med villkoren för ekonomiskt stöd.

Ur ett ekonomiskt perspektiv innebär riktlinjerna att bidrag ska grundas på en tydlig och realistisk budget, följas upp genom redovisning samt användas i enlighet med det ändamål som ligger till grund för ansökan och beslutet.

5. Verkställighet, uppföljning och utvärdering

Förvaltningens samlade bedömning är att ansökan bör avslås. Detta med hänvisning till att det råder osäkerhet kring finansieringen, då föreningen inte har ansökt om samtliga bidrag som anges i budgeten samt att besked från regional finansiering ännu saknas. Vidare bedöms arrangemanget, som även riktar sig till barn och unga, behöva uppfylla kravet på en alkohol- och drogfri miljö enligt riktlinjerna för föreningsbidrag. Den osäkerhet som framkommit kring tolkningen av alkoholförtäring innebär att villkoren för ekonomiskt stöd inte anses vara fullt ut uppfyllda.

Om ansökan i stället beviljas, bör detta ske under förutsättning att projektets finansiering säkerställs genom beviljat stöd från Region Jönköpings län eller annan extern finansiär samt att föreningen uppdaterar sin budget så att den överensstämmer med aktuell finansiering.

Vid ett eventuellt bifall ska arrangemanget genomföras i enlighet med kultur- och fritidsnämndens riktlinjer för föreningsbidrag. Detta innebär att verksamheten ska bedrivas i en alkohol- och drogfri miljö, vilket omfattar såväl försäljning och servering som medhavd och konsumtion av alkohol inom arrangemangsområdet, inklusive drycker med låg alkoholhalt såsom lättöl. Föreningen ska säkerställa att dessa villkor efterlevs.

Uppföljning sker genom redovisning av genomfört arrangemang samt ekonomisk redovisning som visar hur bidraget har använts och hur villkoren har uppfyllts. Vid avvikelser från beslutade villkor kan detta påverka utbetalning av bidraget eller medföra återbetalningsskyldighet i enlighet med gällande riktlinjer.

6. Förvaltningens helhetsbedömning

Mot bakgrund av de oklarheter som framkommit föreslår förvaltningen att kultur- och fritidsnämnden beslutar att avslå ansökan.

Förslag till beslut grundas på att det råder osäkerhet kring finansieringen, då föreningen inte har ansökt om samtliga bidrag som anges i budgeten, vilket medför oklarhet kring huruvida budgeten är i balans eftersom beräknade intäkter därmed saknar täckning. Vidare bedöms arrangemanget, som även riktar sig till barn och unga, behöva uppfylla kravet på en alkohol- och drogfri miljö enligt riktlinjerna för föreningsbidrag. Sammantaget bedöms ansökan inte uppfylla förutsättningarna för att beviljas ekonomiskt stöd.

7. Handlingar som medföljer ärende

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-06-02

Ansökan Orion (Rbok ärendenr 12339)_MASKAD_FOR_PUBLICERING

Ansökan Orion, bilaga (Rbok ärendenr 12339)_MASKAD_FOR_PUBLICERING

Beslutet ska skickas till

Orion

Handläggare

Beata Vilkhed handläggare

David Norrfjärd förvaltningschef kultur- och fritid